

КОНВОІ ВЖЕ ВИКОНУЮТЬ СЛУЖБУ НА ОБОРОННИХ ВОДАХ — КАЖЕ НАКС

ВАШІНГТОН. — Полк. Ф. Накс, секретар маринарки, заявив, що вживання військових кораблів (конвоювання) для охорони торговельних кораблів, що везуть військові матеріали до Англії, є лиш одним з багатьох способів, які служать до тої самої цілі, а саме оборони перевозових кораблів. Запитаний одним із журналістів, чи Америка вже вживає конвої, він відповів, що так, зазначаючи, що їх уживатиметься також в інших т. зв. оборонних зонах. Однак секретар відмовився подати ближче означення цього, що саме американський уряд розуміє під поняттям „оборонні зони”. Щодо озброєння торговельних кораблів, про що були поговорки в пресі, то досі уряд ще не вирішив цього і правдоподібно не рішиться на такий крок, вважаючи що супровід торговельних кораблів військовими кораблями буде остаточною обороною перед нападами з боку підводних лодок.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕГІОН ВИСТУПАЄ ПРОТИ ІЗОЛЯЦІОНІЗМУ

МІЛВОКІ (Висконсин). — Уважаючи, що найважливішим завданням американської політики є „перемога над Гітлером і тим усім, за що він змагається”, конвенція Американського Леґіону всеціло підтримала заграничну політику президента Рузвельта, побиваючи навіть намагання великої частини делегатів спротивитися допомогі акції Союзному Союзу. Питання поміч бойовицької Москві мало найбільше противників серед леґіонерів, бо проти поміч було аж 604 делегатів, а за допомогу 874. Конвенція заявила за уневажнення Невтральностевого Закону, знесення заборони вислати американську армію поза границі Америки, як рівнож і за загальний військовий вишкіл.

СТО МІЛІОНІВ ДЛЯ БОЛЬШЕВИКІВ

ВАШІНГТОН. — Виконуючи свою обіцянку допомоги большевикам, уряд рішив уділити \$100,000,000 позички для Союзного Союзу на закупку військових матеріалів в Америці. Джессі Джовс, федеральний адміністратор позичок, заявив, що уряд рішив передати половину згаданої суми Амторгові, советській торговельній спілці, в Америці, на закупку таких матеріалів як платина, манган, хроміт і азбест. Других 50 мільонів дістане Росія в найближчій будучности.

АМЕРИКАНСЬКІ ВЧЕНІ ІДУТЬ ДО ЛОНДОНУ

НЬО ЙОРК. — Англійський уряд запросив ряд американських вчених на міжнародно наукову конференцію, яка відбувається в Лондоні. Америку заступатимуть Алвін Г. Гансен, професор Гарвардського університету, та Лютер Г. Гулік, з Колумбійського університету.

ВОЛЕС ГОЛОВОЮ КОНТРОЛІ ЕКСПОРТУ

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт назначив Г. Волеса, заступника президента, головою нової федеральної установи, а саме Бюро Контролі Експорту. Як відомо, заступник президента є вже головою Економічної Оборонної Ради й СТАБ-у („Суплай Прайорітіс енд Алокейшенс Борд”). Останнє назначення робить заступника президента найсильнішою урядовою особою, в руках якої є скуплені найбільші по президентові повноважності щодо країнової оборони.

ВИЛКІ КРИТИКУЄ ГУВЕРУ ЗА ЙОГО ОСТАННІЮ ПРОМОВУ

НЬО ЙОРК. — Виступаючи з промовою на обіді, влаштованій Комітетом Допомоги Китаєви, Вендел Вилкі опрокинув останню промову Гувера, в якій б. президент закликав американців не мішатися в європейську війну, а чекати доки Гітлер не виснажить своїми підбоями. Вилкі твердив, що через ізоляційну політику Злучених Держав Європа знаходиться тепер у такому оплаканому стані. На його думку, Америка повинна була піддержати Лігу Народів та Міжнародний Трибунал. Тепер Америка не сміє бути ізоляційною, бо це вийде їй на шкоду, казав Вилкі.

ТОБЕЙ ТВЕРДИТЬ, ЩО РУЗВЕЛТ „ЕЛІМІНУЄ КОНГРЕС”

НЬО ЙОРК. — Сенатор Чарлс В. Тобей, ізоляціоніст з Нью Гемпшир, виступаючи з промовою на вічу, влаштованій в Карнегі Гол комітетом „Америка перша”, осудив гостро останню промову президента Рузвельта та закинув йому диктаторські методи, якими він відбирає Конгресові права, що йому належать. Закликаючи американських горожан, щоб домогалися від Конгресу обстоювати свої права, Тобей твердив, що в Америці існує „гігантська конспірація”, яка намагається втягнути Америку до війни. В ній беруть участь особи, що мають міжнародні інтереси або що бояться гітлерівського опанування світом. Якщо Америка піде до війни, то американські демократичні установи будуть заступлені фашистськими або комуністичними, говорив Тобей.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ В РОСІЇ

ВАШІНГТОН. — Відповідальні урядові кола заявили, що перші американські літаки, вислані на поміч большевикам, прибули вже до Советського Союзу. Є це перший крок Америки „не словами, а ділами”, помагати большевикам проти Гітлера. За цю першою висилкою літаків підуть сотки американських і англійських літаків, твердять ці самі кола. З першою групою літаків прибули також американські механіки, котрі мають вчити большевиків, як оперувати американськими літаками.

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ В ПАРАДІ „ВІ” В НЬО ЙОРКУ

Около п'ятсот українців і українок, з американськими й українськими прапорами, взяло участь в вечірній параді, влаштованій відомою американською організацією „Бонделс Фор Бритен” 17. вересня ц. р. в Нью Йорку. Українська делегація, серед якої було багато молоді з Нью Йорку й Брукліна в національних строях, несла численні транспаренти з написом „Українська Делегація” та великою латинською буквою „В”, розмалюваною в українських жовто-блакитних красках.

З ньюйорських українських організацій брали участь такі: Український Відділ Американського Червоного Хреста, 204 від. УНС, Український Самостійний Золотий Хрест, Українська Греко-Католицька Парохія, Український Золотий Хрест ОДВУ, відділ і молодь ОДВУ, Українська Православна Громада, Тов. „Перемисьль” (141 від. УНП), Апостольська Молитва (7 вулиця) та орхестра українсько-американського пласту (7 вулиця).

З Брукліна взяли участь: Тов. Богдана Хмельницького (158 від. УНС), молодечий „Клуб України”, Союз Українок, Братство св. Дмитра, Демократичний Клуб, 32 від. Провідня й Дочки України. До українського комітету належали: о. Л. Весоловський, Т. Скульський, П. Задорський, п-і П. Різнікова, п-і С. Галичинова, п-і Курчій, п-і Мілер, п-і Джорджія, М. Близник, п-і М. Лехицька й Н. Цибрицький.

На чолі походу, як почесний гість, йшла пані Вайнант, жінка американського амбасадора в Лондоні. Вона ентузіастично витала рукою українську делегацію. За численними військовими амбулясами йшли, крім української, такі делегації: шотландська, бельгійська, чехословацька, литовська, норвезька, польська, сербська, жидівська, голандська, грецька й французька. Українська група дістала запевнення на письмі від головної управи „Бонделс Фор Бритен”, що українці виступають як окрема національна група під українським національним прапором. Український комітет роздав американським репортерам пресовий випуск, в якому було подано про змагання українського народу.

МАЙОР ЕЛІОТ ПРО КРИТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ БОЛЬШЕВИКІВ НА УКРАЇНІ

Відомий військовий експерт майор Джордж Еліот пише в ньюйорській газеті „Нью Йорк Геральд Трибюн” з дня 18. вересня ц. р., що перехід німецької армії на схід Дніпра означає для червоної армії на Україні рішальні хвилини. Від постави червоної армії на Україні, пише Еліот, залежить дальша оборона большевиків. Німці наступають в кількох напрямках: з Кременчука на Полтаву й Харків, з Дніпропетровська й Запорожжя на Ростов, а з Херсону на Перекоп і Крим. Він висловлює малу надію на те, чи східню Україну вдасться вдержати, хочби як обороняв її Буденний. Вода, як не показав Дніпро, не є вже більш натуральною оборонною лінією, однією, що може помагати большевикам, це сильні повітряні напади, які есентуально можуть розколювати німецькі лінійні колонії, що як вузькі тиснуть на схід. У спеціальній безпечні знаходиться Крим, на який йде німецький наступ з Перекопу. Не є виключене, пише Еліот, що німці зроблять десант на Севастополь та встановлять там високую базу для нападу на Кавказ.

НІМЦІ ОКРУЖИЛИ КИЇВ; ТАКОЖ БЮТЬСЯ ВЖЕ НА ПЕРЕДМІСТЯХ ЛЕНІНГРАДУ

Німецькі звідомлення говорять, що перстень, який вони затигнули довкола Києва в хвилі, як їхні дві армії, одна з полудня, друга з півночі, замкнулись на східній боці Дніпра, тепер затискається в околицях Києва. Тим обходом німці окружили 250,000 советського війська. До Лондону також прийшла вістка про окруження Києва, а навіть говорять, що маршал Буденний почав поволи опускати Київ, переправляючи деякі свої частини на лівий беріг Дніпра.

Німецькі звідомлення далі говорять, що біля Ленінграду їх війська знов віднесли перемоги. Вони вже підсунили під саме місто і б'ються в однім Ленінградським парку, з якого зовсім виразно видно доми і фабрики міста. Німецькі кола говорять, що вже в короткім часі будуть опубліковані висліди дотеперішньої кампанії в Советях і ті висліди мають бути для німців дуже добрі.

СОВЕТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ НІМЕЦЬКІ УСПІХИ

Советські звідомлення заперечують німецькі звіти з попереднього дня, в яких говорилося про великі советські втрати в повзах, гарматах і вояках. Совети кажуть, що ті звідомлення дуже переборщені. Навпаки, це німці понесли в останніх днях великі втрати, між іншим втратили п'ятсот повзів. В околицях Смоленська советські війська далі роблять поступ вперед. Вони відбили на черзі втрачене передім місто Яршево. Советські втрати, кажуть вони, коло озера Ільмена виносили 30,000 вбитих, ранених і полонених. А німці в той сам час понесли від 35 до 50 тисяч. Коло Смоленська німці втратили 10,000 вбитих, ранених і полонених.

ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА. Перед тим, як президент Рузвельт виголосив свою промову, в котрій сказав „стріляти вперед”, він відбув конференцію з отсими провідниками конгресу (зліва направо): конгресмен Сол Блум, президент комітету заграничних справ у палаті послів; Албен Барклі, провідник більшови в сенаті; віцепрезидент Генрі Волес; конгресмен Джозеф Мартин, провідник конгресової меншости; сенатор Чарлс МекНері, провідник сенатової меншости; конгресмен Кліфтон Вудром, заступник президента палати послів конгресу; і сенатор Том Конелі, президент сенатового комітету заграничних справ.

АНГЛІЙСЬКІ КАТОЛИКИ ПРО СПРАВЕДЛИВІСТЬ ДЛЯ ПОЛЬЩІ

ЛОНДОН. — Лондонський католицький тижневик „Ди Віклі Ревю” з 7 серпня ц. р. помістив довшу статтю про недавню польсько-советську угоду. В тій статті говориться, що коли Британія пішла до війни в хвилині, як німці напали на Польщу, то вона повинна, зовсім логічно, тепер загарантувати східні границі Польщі. Британія могла це зробити натиском на Росію. Вона могла Росії сказати, що не дасть їй жадної помічи проти Гітлера, каже цей тижневик і так характеризує теперішнього союзника Британії, Росію: „Два європейські бандити посварилися навіть скорше, ніж цього ми сподівалися. І один з них, комуністична Росія, спрямував до нас прохання помічи (до нас, яких від початку війни він ні на хвилину не переставав трактувати в худіганський спосіб). Очевидно, замість відразу помагати цій брутальній державі в її боротьбі з її недавнім союзником, булоб основною річю зажадати від неї направи тих всіх великих кривд, які вона заподіяла нашому дуже лицарському і відважному приятелю”. Та далі той тижневик каже, що британський уряд цього не зробив. Щобільше, не зробили цього самі поляки, які уклали польсько-советську угоду. А тепер серед поляків розднання, на яке цей католицький тижневик не дає заради.

ХТО ПЕРЕШКОДОЮ В ЯПОНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІМ ЗАМИРЕННІ?

ШАНГАЙ. — Газета японської армії, Сін Шон Пао, написала, що з боку Британії і Німеччини йдуть позакулісові дипломатичні заходи, щоб не довести до замирення між Японією і Злученими Державами Америки. Обі перші держави мають в тім цілі, щоб напруження між Японією і Злученими Державами на Далекім Сході далі існувало. Та, не звертаючи уваги на ці позакулісові заходи, каже далі та газета, порозуміння між Японією і Америкою таки наступить. Воно оперте буде на таких засадах: створене буде тіло, яке вирівнюватиме всі непорозуміння між згаданими державами; Америка шануватиме ті факти, що вже dokonані. Дехто припускає, що під „доконаними фактами” треба розуміти захоплення лівної частини Китаю, а також створення лялькової держави Манчжоу.

МАЙРОН ТЕЙЛОР ЗАПЕРЕЧУЄ

РИМ. — Особистий представник президента Рузвельта в Ватикані, Майрон Тейлор, доповідавши, що американські газети написали, начеб він в імені президента домагався від Папи Римського натаврування держав „осі” і одобрення другого табору, відразу вислав заперечення і заявив, що від початку до кінця та історія вдумана.

ДАЛЬШІ РЕПРЕСІЇ СУПРОТИ ФРАНЦУЗІВ

ПАРИЖ. — Німецька влада в окупованій частині Франції має дальші клопоти з французькими саботажниками і скритими нападами на німецьких вояків. Тепер німецька влада заявила, що буде далі розстрілювати закладників, які тільки скриті справники заатакують когонебудь з німців. І то будуть розстрілювати не лиш комуністичних закладників, але також з інших груп і партій. З цього всі вносять, що німці мусіли дістати докази, що не лиш комуністи, але також інші французькі групи роблять проти німців підпольну роботу.

БОЛГАРИЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРОПУСКУ „СВОЇХ” КОРАБЛІВ

АНКАРА. — Болгарський уряд звернувся до турецького уряду з домаганням, щоб Туреччина пропустила через Дарданелі її вісім контрторпедовців. На основі угоди в Монтре Туреччина мусить пропустити військові кораблі тої держави, що має свої порти на Чорнім морі, але лиш тоді, коли та держава не є в війні. Та у випадку Болгарії важко сказати, чи вона не є в війні. Бо на її території знаходяться німецькі війська і через її територію ті війська вдаються в Грецію. Крім того Болгарія ніколи не мала ніяких контрторпедовців і ті контрторпедовці мусять бути підставлені державами „осі”. Британський уряд натискає на Туреччину, щоб вона їх не пропустила. Крім того британські сили загрозили, що будуть ті кораблі бомбардувати.

ІТАЛІЙЦІ ГОТУЮТЬСЯ ДО ЗИМОВОЇ КАМПАНІЇ

РИМ. — Італійські газети всі враз заговорили, що треба готуватися до зимової кампанії. Дотепер вони все говорили, що до зими кампанія в Советях буде вповні покинута, а навіть з Англією німці роблять порядок. Однак, вони тепер додають, що в зими німці будуть могли краще на советським фронті діяти ніж тепер, бо все замерзало і можна буде порушувати тяжким повзам. Тепер ті повзи грузнуть в болотистих шляхах. Кампанія в Советях, кажуть вони, дуже можливо буде закінчена власне в зими.

ЖІНКИ ХОЧУТЬ БУТИ ДИПЛОМАТАМИ

ЛОНДОН. — Група англійських жінок удалась до міністра заграничних справ Ідена і домагалась від нього, щоб в дипломатичній службі уживав також жінок. Бо жінка, коли ходить про наклонення чоловіка до якоїсь думки, потрапить це краще зробити ніж інший чоловік. А саме в тім заключається дипломатія, говорили вони. Іден застановився над тим аргументом і заявив, що ще буде над тим далі думати.

ВИБУХ НА КОРАБЛІ В ШВЕЦІЇ

СТОКГОЛЬМ. — Швеція зазнала такої трагедії в своїй бойовій флотії, яка здобула рекорд в цілій історії цієї флотії. Три контрторпедовці вибухнули і потягнули за собою смерть 31 моряків. Причини вибуху ще не стверджені.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Як Розуміти?

Подано різнорідні новини про те, що діється на українських землях, постійно зазначаємо, що не перебираємо ніякої відповідальності за те, чи вони правдиві й повні щодо змісту, бо не раз самі сумніваємось щодо правдивості чи повноти. Та про те пробуємо навіть на підставі того, що до нас доходить, робити певні заключення, хоч і ті заключення не раз такі невірні, як і ті новини, що їх дістаємо. Але є деякі речі, що є для нас ясні без огляду на те, що до нас доходить, чи не доходить.

Отже в першу чергу маємо завжди на увазі, що український нарід в Європі є всюди в неволі. Не має він вільного слова на українських землях. Ні не мають свободи слова теж і ті українські люди, що живуть в Європі поза українськими землями. Значить, що щоб тепер не було сказане українцями на українських землях чи на інших, що є під диктатурами, то є воно таке, що числиться за диктатурами і насильством і не може сказати правди про те, як ті люди живуть. Очевидно, як можна догадуватись, навіть і в тих обставинах є певно акти, якими виявляється така воля українського народу, що відповідає його дійсним змаганням і національній гідності. Та про таке ми знаємо найменше, бо такого не допускають диктаторські цензури. Зате, якщо вони дозволяють щось в світ пускати, то це таке, що тим диктатурам і займаючим українських земель є вигідне і потрібне для баламути українських людей, що є поза українськими землями, чи навіть для баламутів світа. Це ясне. Але заміне тут те, що навіть вісти, що доходить до нас серед таких перешкод і цензур, вказують на те, що український нарід назагал не надіється від диктатур нічого доброго, а вже найменше здійснення своїх ідеалів.

Є ще другий бік цієї справи. Під тим розуміємо ті принципи, що їх визнавав український нарід, коли мав змогу висказувати свою волю організовано, відбудовуючи українську державу на руїнах царської Росії й Австрії підчас першої світової війни, чи по ній. Це ті самі ідеали, за які гинули ще й ті герої, що продовжували визвольну боротьбу по розвалі української держави. А вони, як знаємо, не признавали, і то завжди, ніяких окупантів і ніякої чужої влади. І вчили, що український нарід може дпінати свого і здійснити свій національний ідеал тільки власними силами. Згадуємо за те, бо щодо цього не може бути і тепер ніяких змін і винятків. І з цього боку треба глядіти теж і на те, що тепер діється на українських землях. Тому, якщо навіть на тих землях під окупантами прогблшувало щось таке, що виглядало на перший погляд на поліпшення долі українського народу, то й на те треба глядіти зо засадничого наставлення, яке не визнає в Україні ніякої чужої влади і ніякого чужого війська.

Мужні Слова Президента

Президент Рузвельт, здаючи конгресові писемний звіт з виконання "ліз-ленд" закону сказав між іншим такі мужні і чесні слова: "Ми не даємо цієї помочи, (чужим народам, що борються з державами, осі". — Ред.) як якийсь акт добродійності чи симпатії, лише як засіб оборони самої Америки. Ми даємо її, бо знаємо, що оліп агресорам одинцем засуджений на невдачу".

Прочитавши такі слова президента, кожному, що добре знає що таке Совети, стане легше на серці. Зокрема легше стане американцям українського походження, які платять податки і тим податками причиняються до виробу тих повзів, літаків і амуніції, що йдуть на поміч Советам. Коли цього потрібно для Америки, то вони це можуть ще зрозуміти.

Зовсім інша справа, коли дехто ту поміч хоче оправдати якимись всесвітніми високими кличами про "свободу", "демократію" і т. п. Повзи, які йдуть до Советів не можуть оборонити свободи чи демократії, бо вони йдуть в руки найгидкіших катів, яких знає людська історія. Ці бандити лише в самих останніх місяцях вимордували десятки тисяч наших братів. Їхніми трупами вони наповнювали підземелля своїх чисельних тюрем. Вони варварською стопою роздирали все, що було для наших братів дороге, включаючи їх церкву і релігію.

Тай не лиш українцям вони заподіяли ті кривди. В звірський спосіб вони вимордували десятки тисяч литовців, латишів, естонців. Завдали вони чимало кривд самим полякам, яких уряд на еміграції заключив тепер знов з Советами призначити пакт. Цей пакт використовують тепер успішно німці. І тому, як доносять, деякі поляки, маючи до вибору "двох дияволів", вибирають німців.

Закривавленими руками большевицьких катів такі не можна рятувати демократії. Ї можна лише загирити. Бо щоб врятувати чи скріпити демократію, то треба ширі і глибоко в неї вірити. Щоб вдержати в світі демократичну систему, треба, щоб люди до ті системи мали майже релігійну пошану. А такої пошани не можна викликати серед людей тим, що будемо до числа оборонців тої демократії включати й червоних катів з закривавленими руками. Замість релігійного ентузіазму до демократії, ми викличемо неспок, знеохоту, цинізм.

Що інше, коли ми на вір президента ширі і отверто скажемо, що даючи поміч чужим державам, а в тому і Советам, ми тим не поповнюємо якогось великодушного добродійного вчинку, тільки обороняємо свої власні інтереси. Такий підхід ставить справу ясно і не викликає серед людей глуму над високими кличами. Такий підхід, хоч усуває на другий план якийсь всевітний хрестоносний похід за демократію, але водночас таки в душі кожного, справді свободолюбного громадянина, залишає вогник надії, що коли та війна закінчиться, демократія, збережена чистою в серцях багатьох людей, візьме остаточно верх над усіма деспотизмами.

Ті, що на перше місце нині висувають демократію і кажуть, що вже нині, в цю хвилину, ведеться рішальна боротьба за неї, завдають тяжку кривду самій демократії. Бо вони до її оборонців насильно зараховують її найтяжчих катів, большевиків. В той спосіб вони хочуть за всяку ціну вибілити большевиків. Та фактично вони їх не вибілюють, тільки забруджують засади демократії. Велі за тим міліоном людей значає зовсім поважно думати, що демократія це ніщо інше, тільки вигідний засіб пропаганди для зовсім недемократичних цілей.

Коли приймемо таке розумовання, що Сталін, воюючи з другим деспотом Гітлером, станув через те оборонцем демократії, тим легше тоді буде Гітлерові деякого переконання, що він є теж оборонцем демократії, бо це він перший заатакував деспота Сталіна. Гітлер перший заатакував Сталіна і тим викликав цей конфлікт, який посередньо приносить величезні користі демократії. Отже, Гітлерові належалося ще більше признання ніж Сталінові.

Таке розумовання, як бачимо, було цілком фальшиве. Гітлер не заатакував Сталіна з любови до демократії, а Сталін не почав відбиватись тому, що демократії були йому милі. Ці два деспоти, немов два тигри, розпочали драчу над розпростертим тілом третьої істоти.

Нехай вони б'ються до останку. Ні одному з них не давати надії на перемогу і життя. Навпаки, давати надію тим народам, яких вони в брутальний спосіб поневолили. Справжня демократія в Європі може виникнути лише з многогратальних серць поневолених тим деспотами народів.

Фінляндія Обвинувачує Большевицьку Москву

ПРО ЩО ПИШЕ "БІЛА КНИГА", ВИДАНА У ВАШИНГТОНІ?

Від довшого часу кружляють поголоски, що Фінляндія приготувалась до підписання окремого миру з Росією. Цю справу розяснив В. А. Таннер, член фінського кабінету, в промові, виголошеній в Гельсінках, в якій він ствердив, що Фінляндія не підписує окремого миру, а ждатиме закінчення німецько-московської війни.

Щоб представити американській суспільності й світові справу Фінляндії, зокрема її конфлікт з Москвою, фінський уряд, за посередництвом свого посольства у Вашингтоні видав т. зв. "Білу Книгу", в якій зібрано всі обвинувачення, звернені на адресу диктаторської й імперіалістичної Москви. В книзі пишеться, що Фінляндія пішла до війни проти Росії не з пімсти або як учасник "великої європейської боротьби", але тому, що Москва зломала умовини московсько-фінського мирного договору з березня 1940 р.

Г. Прокоп, фінський посол у Вашингтоні, пише в передмові до "Білої Книги" таке:

"Є знаним тепер фактом, що советський прем'єр Молотов заявив в Берліні (підчас відвідин Гітлера) в листопаді минулого року, що московський уряд є готовий вдарити на Фінляндію та її заливувати!"

"Біла Книга", яку видала в Нью Йорку друкарська накладня Вілфреда Функа, подає цілу масу фактів про віроломність советської дипломатії та її хитрість і нещирість, як засоби для знищення незалежності Фінляндії. Ці фінські обвинувачення поділені на п'ять головніших груп.

1. Як тільки підписано договір "мира" в березні 1940 р., большевики всупереч договору, почали арештувати фінів в Карелії, заки ці успіли вийхати, та самочинно, без порозуміння з фінським урядом, почали витичувати нову границю. Вони забрали таким способом велику електривну в Равгілі та самовільно задержали фінських інженерів, які працювали там без найменшого винагородження з боку большевиків. Неправно вони забрали тартаки в Ензо. Коли фінський представник представив ці зажалення Молотову в Москві, советський прем'єр сказав, що тепер Ензо належить до Москви.

Місяць по опущенню фінської території большевиками,

Молотов зажадав від фінського урядувороту всієї власності, забраної фіними, як також компенсацію за знищення цієї власності, хоч частина її була знищена советськими літаками. Під загрозою Фінляндія звернула Москві 75 льокомотивів, 120 пасажирських вагонів, 1,868 товарних вагонів і ін.

2. Друга група фінських обвинувачень закидає советському урядові беззастанне вмиснування у внутрішню політику Фінляндії. Зараз по заключенню договору "мира", згадує "Біла Книга", советський уряд почав забороняти фінському урядові входити в будь-які оборонні договори зо Швецією та Норвегією; він почав впливати навіть на вибір фінського президента. Советський уряд закликав тоді до Кремлю Юга Паасіківі, фінського представника в Москві, та відчитав йому дві ноти. Перша нота походила від Колонтая, советської посолки зо Стокгольмом, яка доносила, що відтепер фінською заграничною політикою буде правити Швеція, а не Фінляндія. В другій ноті советський уряд заявив, що від висліду вибору фінського президента залежатиме дальший хід взаємин між СССР і Фінляндією. Большевицькі заявили, що якщо будуть вибрані "такі люди як Таннер, Ківімакі, Маннергайм або Свінгфуд, то це буде ясно, що Фінляндія не хоче придержуватися мирового договору, який вона заключила з СССР".

Згадується також, що комісар Молотов беззастанно намагався усунути з фінського міністерського кабінету людей, ворожих большевикам. Далі кажеться, що советські консуляти, на вір німецьких, вдержували численних шпигів, які домагалися всяких улекшень від фінського уряду, а навіть їзди в фінських підводних лодках!

3. Далі, фінні жалуються, що советський уряд змусив Фінляндію дозволити московським військам на перемарш через Фінляндію на остров Ганго, що був "виняятий" советам ца підставі того самого "мирного" договору. "Біла Книга" згадує, що це було опісля претекстом для домагань німців для перемаршу їх військ через Фінляндію.

4. Підчас "миру", пише, "Біла Книга" советські воєнні літаки налітали на фінську територію 85 разів і тим чином

ломали умову про недоторканність границь. Большевицькі мали зістрілти фінський пасажирський літак, що летів з Таліну (Естонія) до Гельсінки. Між вбитими подорожними були: два німці, два французи, один американець, один швед і один естонець.

5. По розпочаттю німецько-московської війни московські збройні сили почали нападати на фінську територію і її бомбардувати.

Хоч кружляють поголоски, що Німеччина старалась намовити Фінляндію до війни, проте нема документальних даних про це в згаданій книзі, яка посвячена виключно фінсько-московським відносинам на основі фінських офіційних документів та телеграм з Москви.

Читаючи ці документи, читач може виробити собі деяке поняття, як то поводитись Москві зо слабшим народом, намагаючись підпорядкувати його під своє диктаторське правління. Як тільки ніхто на Москву не натискає, то вона не є такою "миролюбною", як тепер, коли на неї напав Гітлер і коли вона багає помочи від цілого світа.

Можна твердити, що коли пересічний американець прочитає фінську "Білу Книгу", то напевно відчувє глибоку симпатію до фінського народу, не зважаючи на це, що Фінляндія воює проти Росії, якій помагає американський уряд. На таку симпатію заслужили собі фінні своїм достойним поведінням в Америці та миролюбним життям в їх рідній країні в Європі. Їхнє поведіння це наука також для тих українців, які хочуть зеднати серед американського народу симпатії для визвольних змагань України. Не дразненням американської опінії невідповідними потягненнями, а гідними і щирими поведіннями можна добути тут і тепле відношення до України, як його добувають американські фінні для Фінляндії.

ГЕНЕРАЛ ДЖАН ДЖ. ПЕРШИНГ обходив недавно 81-ю річницю. З тої нагоди він пішов до військового шпиталю Волтера Ріда в Вашингтоні для загальних оглядин. Хвалив при тій нагоді нову американську армію.

FOR DEFENSE

ON SALE AT YOUR POST OFFICE OR BANK

AMERICA ON GUARD!
Above is a reproduction of the Treasury Department's Defense Savings Poster, showing an exact duplication of the original "Minute Man" statue by famed sculptor Daniel Chester French. Defense Bonds and Stamps, on sale at your bank or post office, are a vital part of America's defense preparations.

Д. ІВ. ГРУШКА.

ДВІЧІ ОХРЕЩЕНА

Повість з часів кріпацтва.

(12)

За тиждень до Вознесення, голодний вовк" — шкодливий, в суботу, Очеретькова сім'я зібравшись під розлогий бересток сиділа і полуднувала. Старий по своїй звичай сидів розхриставшись і вигадував різні вигадки, а стара гримувши на його сиділа мов розсердившись.

— Годі вам, тату, шкільювати, — озвався Іван, — он хтось приїхав. — І він указав очима на ворота, до яких наїхав верховень і вставши з сиділа коня до ясел.

— Здорові будьте, дідусе Василю, — гукнув верховень привязуючи коня, — з суботою будьте здорові! — І підійшовши почав знімати з плеча гаман.

— Спасибі, Денисе, — одповів старий, — сидай же полуднувати, а то, як там кажуть, "голодний гість, що —

Стара не заставила себе довго ждати, винесла з хати пляш пшеничного настоянки, почастувала гостя і всадовила полуднувати.

— Ну, що, Денисе, — промовив старий до гостя, — пий мабуть другу, а тоді розкажеш, чого тебе Господь привелучив.

— Ось чого, — одповів Денис утираючись після другої чарки. — Завтра у волюсть ждемо окружного, так голова хоче збити громаду, за тим от це я приїхав. Як що ваша ласка, я лишу квіток і дядь-

ковий Репяхови, а ви кимнебудь одішліть. — І поринувшись у гамані подав старому квітки.

— Іване! — гукнув старий на сина, — йди сюди, та поглянь! Який тут наш квіток, остав у себе, а який Репяхів, то хоч сам однеси, а хоч одішли хлопцем. — Іван узав квіток і мовчки пішов із двору.

Випроводивши Дениса старий вийшов за ворота і довго придивлявся йому в слід, доки курява не закрила верховня. Він перевів погляд у той край, куди пішов Іван і знов довго придивлявся, доки й той не скрився за густою лавою.

— Василю! — почувся з двору голос старої — де ти?

— Чого ти там репетуєш? — озвався старий. — Скучила чи що? Іди сюди! — Стара вийшла за ворота і вони посідали на ослінець.

— А що, старий, — трохи згодом забалакала вона озирнувшись. — Я отсе все думаю, та не знаю як по твоїм олю. Чи не пора нам шукати пари нашому Іванові? А то не дай Боже якого случаю, хто нас догляне? Чуже, якб воно не було, все таки не своє

рідне, та й Іван уже на зрості. Я хотіла перше спитати самого Івана, та якось мені не звичайно.

— І добре зробила, що не питала. Я й сам деколи про цеж думаю. Шож, чи пора то й пора. Поїдеш до церкви, то розпитуєш.

Кого нам розпитувати? Шож ми не знаємо тутешніх дівчат? До тогож, як правду сказати, то я нагляділа дівку, тільки чи віддасть?

— А чия вона?

— Та хоч би й нашого сусіда, Репяхова. Чому не дівка? Звичайна, богобоязлива, нічого такого за нею не чути, а що вже хазяйка, так і гріх сказати. Я як була ото на помийках, то тоді-таки придивлялась, і так вона мені уподобалась, що й сказати не можна.

— Еге! — промовив старий, — а свобідна побалакаю з Іваном, і як що тее, то завтра буду у волості і там спитаю Олексія. — І вставши пішов мовчати у хату, а стара пошкандибала поратись на подвір'ю.

став дома, а застав саму Горпину.

— Тато дома? — спитав поздоровкавшись.

— Немає, — одповіла покуривши очі. — Поїхали до волості і вернутись тільки завтра.

— Дай же хоч води напиться, а то аж у горлі висохла, доки дійшов.

— Біденький! — жартуючи перекинула його Горпина, — іди сюди, то й напешся. — Іван увійшов у сіни.

Горпина подала йому кухоль холодної ключової води, та мабуть не дуже то хотілось йому пити, бо він поставивши кухоль на діжку, обняв Горпину за її гнучкий стан і шригнув до свого серця.

Горпина не пручалась і схиливши голову йому на груди шептала: "Пусті мене, мій голубе, а то як надбійжить хто, то ще ославіють."

— Ні, моє серденько, — одповів Іван палко її цілуючи, — зо мною ніхто не посміє тебе ославити. Ти мое щастя, доля... Скажи мені, моя зірочко, чи й ти мене також широккохаєш, як я тебе!.. Я ноци не сплю, доки тебе не побачу.

Мені і вулиця не вулицею, як тебе не має. Так скажи мені правду, чи ти хоч капелюшок мене кохаєш! Чи так тільки жартуєш?

Горпина припавши до його стояла мов зомліла. Їй хотілось і плакати і сміятись; хотілось сказати її коханому Івану багато-багато дечого, та не находила мови, не находила такої страшної клятьби, якою можна було завірвати його, що вона більше кохає його, що він за для неї — все, що єсть найдорожчого в світі, — та знемогла, сльози підступили їй під серце і вона обхопивши його за шию заплакала...

— Я кохаю тебе, мій голубе, — шептала вона палко дивлячись йому в вічі, — я кохаю тебе так, що й сказати не можу. Я забуваю татка, забуваю покійну матір, забуваю все, що є наймилішого у світі, і памятаю тільки тебе одного. А мені самій здається, що ти жартуєш. Памятай, що я сирота, а з сироти хто посміється, того Господь накаже.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

МІЖ ДВОМА РОЛЯМИ?

З нагоди початку шкільного року занотували газети, що багато дівчат записалося в колегіях на курси домашньої роботи й домашнього заряду.

Часописи зазначають, що популярність цих курсів стоїть у різкому протиставленні з пануючою тепер в американських промислах течією за надавання жінкам важких становищ при оборонних роботах. Не дивлячись на таке зрівняння жінок з мужчинами, багато дівчат усе ще думає про те, як вести домашню господарку.

Журналістки вважають це доказом, що жінки вважають війну перехідним явищем: вони знають, що війна скінчиться й жінці готові відобразити знову всі ці становища в промислах, що вона їх дістала підчас війни.

ЖІНКА КОНСЕРВАТИВНА?

Подаючи думку про це явище, один з газетярів добуває у записуванні дівчат на курси домашнього господарства докази жіночого консерватизму, себто приречення старих звичаїв і обичаїв.

Не добуває цей журналіст одного: що жінки, які давніше займалися домашньою господаркою, до колегій за знання домашньої господарки не йшли. Вчилися цього звичайно від своїх матерей або від інших господинь, звичайно практичною дорогою. Є це справді велика новина, що по науку домашньої господарки дівчата йдуть до колегій.

Як він не вірить, що це велика новина, то найможе він погляне так: тут в Америці в деяких імігрантських родин, що там сказав би батько, якби дочка йому одного гарного дня сказала, що вона йде до колегії учитися домашньої господарки. «То я маю її на університет посилати, щоб вона знала, як дитині носати верти або чоловікові свинські коліна зварити? А її мама де тогді вчилася?» і т. д.

Чи не? І певний навіть, що найдуться батьки, на думку яких цього не треба знати дівчині, щоб вийти заміж. Найдуться навіть такі, що скажуть: «Моя стара й варити не вміла, а пречинь заміж вийшла. Чи мій зять має бути кращий від мене?»

У ЗЕРКАЛІ ЧУЖИХ ПОРАД.

Але з того, що американські дівчата займають до навчання домашньої господарки інше наставлення, ніж наприклад багато імігрантських батьків, з того ще не виходить, що освічені американські дівчата займають розумне становище, а неосвічені імігрантські батьки не розумні. Чиє становище розумне, це можна пізнати аж з довгого розгляду практичної поведінки цих людей.

Возьмим інший приклад. В одній газеті писала недавно одна американська журналістка таку пораду матерям про їх дочки: «Матір, яка хоче, щоб її дочка виросла на щасливу жінку, не повинна їй казати, що вона не є гарна. Не кажи їй, що її волосся розпатлане — поправ його. Не смійся з її заклопотання, як вона зашпонується в привабливості гостей...»

Промовляти до сорому й страху це старий засіб виховання дитини, який признається в багатьох імігрантських групах. Американська журналістка вдаряє просто в цей виховний засіб, можна сказати освячений національними традиціями. Як можемо догадатися, журналістка виступає проти цих засобів на основі того, що вона навчилася в школах. Отже що є розумніше; чи стидати й страшити дитину, чи не стидати й не страшити її?

ХТО МАЄ СЛУШНІСТЬ.

Справа ще тут не кінчиться, але йде далеко далі й глибше. Возьмим, що дівчина пішла в колегію й навчилася від професорів, що родичі не повинні пристиджувати й застрашувати дитину, але практичним приміром показувати, як краще в кожній справі поступати, або в такій ситуації обговорювати з дитиною всякі можливості. Припустім, що таке наставлення йде врозрід з старим наставленням родичів у таких справах, що нема кращого засобу виховання, як пристиджувати й застрашувати дитину.

Що має приймати така дівчина? Чи погляди своїх професорів, що стидження й страшення шкідливі, чи погляди своїх родичів, що стидження й страшення корисні?

В школі дівчину вчать, що вона не повинна стидитися чи боятися сказати родичам, які погляди вона має на цю справу, а вдома родичі держаться засади, що дівчина повинна мати такі погляди, які їй родичі казали мати, а коли їй десь учили щось інше, то вона повинна стидитися або боятися з такими поглядами перед родичами виступати. Що дівчині робити?

ЯКА ЦІЛЬ?

Свої поради матерям про те, як ставитися до краси своєї дочки, американська журналістка починає з слів: «Матір, яка хоче, щоб її дочка виросла на щасливу жінку...»

Виходило би з цього, що матір, яка за те не дбає, щоб її дочка виросла на щасливу жінку, може на ці остероги не звертати уваги. Та зараз хтось міг би сказати: такої матері нема, що не хотіла би, аби її дочка виросла на щасливу жінку.

Та з писання американської журналістки видимо, виходить зовсім ясно, що є матері, які зовсім за те не дивляться, щоб її дочка виросла на щасливу жінку. Розсліди учених про національну культуру різних народів показують, що є народи, котрих культури навіть не вважають важним старатися добитися щастя в світі, хоча дечки з тих народів, стрівнувшись з народами, які це вважають зовсім природним стремлінням, з того власне сорому, який у них так сильно вкорінився, не призналися би, що їх культура в цій точці зовсім інша.

І знову можемо спитатися: котра культура краща? Яку вартість має стремління за щастям?

ЩАСТЯ Й СОРОМ.

З писання американської журналістки виходить, що жінка, яка багачко соромиться свого вигляду, не є щаслива, бо така жінка не має довіри до себе самої.

І ось ця американка знову вдаряє проти культури багатьох імігрантських груп у цій самій Америці. Не всі ці культури вважають бажаним, щоб жінка мала довіру до себе самої. Є навіть культури, в котрих і чоловіки й жінки вважають бажаним, щоб жінка не мала довіри до себе самої, себто щоб вона покладалася в усьому на кого іншого, на батька, на брата, на мужа, але не на себе самої.

Є культури, в котрих такого самопошанування не вимагається навіть не від кожного чоловіка, якого вважається за вищого від жінки. Є культури, в котрих не шанується мужчину за його самостійні погляди, але шанується зате, що він має на те зад, щоб сидіти, а на те голову, щоб нею чужим словам пригакувати.

Большевики Ховаються в Овечу Шкуру

(З Канади).

Кілька літ тому большевики не признавали української нації, називаючи її фікцією, себто буржуазною вигадкою і посміхалися також із всякого патріотизму, себто любови батьківщини і говорили, що пролетар не має батьківщини. А в дійсності його батьківщина є там, де йому добре. Тепер відколи розпочалась німецько-московська війна, канадійські большевики, що зовуть себе тепер «антифашистами», з огляду на закон, забороняючий комуністичну партію, вже наїшли собі батьківщину. Однак нею не є Канада, де вони мешкають, а не-мало з них, хоч би взяти посла Кардаса, тут і вродились. Йхню батьківщиною є Советський Союз, а не Канада, або Велика Британія. І до його оборони звивають вони на своїх вічах привних і ще осмішують українських поселенців у Канаді, заявляючи на тих своїх часто тепер скликуваних вічах, що нібито всі українці в Канаді вважають своєю батьківщиною Советський Союз, хоч це очевидна брехня.

Тепер почали комуністично-антифашисти видавати в Торонто свій часопис, який назвали «Українське Життя». Кілька літ тому канадійські большевики висміяли би таку назву, однак тепер їм вона потрібна. Потрібна, щоб ховатися перед урядом і перед українськими майбутніми читачами, яких хочуть собі приєднати. Крім того в першій числі свого «Українського Життя» застерігає, що їх часопис не є ані не буде комуністичний. Але хто лиш перечитає зміст того «Українського Життя», той відразу переконається, що це наскрізь комуністична газета. Пишеться там лиш про Советську Росію; на цілу сторону поміщена мапа Советського Союзу; є там і промова Сталіна і промова Літвінова, але є і напис на першій сторони великими буквами: «Патріотична українська конференція закликає канадських українців допомогти батьківщині». Під тою батьківщиною розуміє «Українське Життя» нікого іншого, а лиш Советську Росію. І не могло би навіть розуміти Канади, бо ця «патріотична конференція» скликали комуністи, а комуністи, це не канадійські патріоти, бо канадійський уряд позамікав їх провідників до таборів інтернованих і не хоче їх звідтам випустити, хоч тепер

Советський Союз і В. Британія та Канада б'ються разом проти Гітлера. Щоб і англо-саксонців обдурити «Українське Життя» помістило зверху клебовий листок, що є емблемою Канади, а також містить латинську букву «В» (V) на передній сторінці, бо цього знаку вживають тепер канадійці для скріплення своєї надії на певну перемогу. Крім цього «Українське Життя» чогось ховає ім'я і назви свого редактора й управителя, а лиш подає, що його видає «Канадійсько-Українська Видавнича Спілка». Здивує кожного пошук окриватись такою тайною? Чи люди, що мають чисту совість і оборону чистої справи на цілі потребують встигати і ховатись і укриватись? Лиш вовк висупав перед вівчим в овечій шкурі, каже відома казка, бо боявся, що вони втечуть перед ним, коли повинься перед ними в своїй овчій шкурі? А до того: відома, що «Українське Життя» поширюють б. комуністичні агенти й організатори, як наприклад, Клебанівський в Едмонтоні! Чи може перейшли вони до націоналістів, яких вони зовуть фашистами? Прислухаймося до них, ми ще підемо читати, аби він став фашистом, хоч обіцяв боронити не тільки Польщі перед польським консулом в 1939 р. Трудно одначе повірити, щоб він тому ширив «Українське Життя», що воно є патріотично-фашистське, а не комуністично-антифашистське!

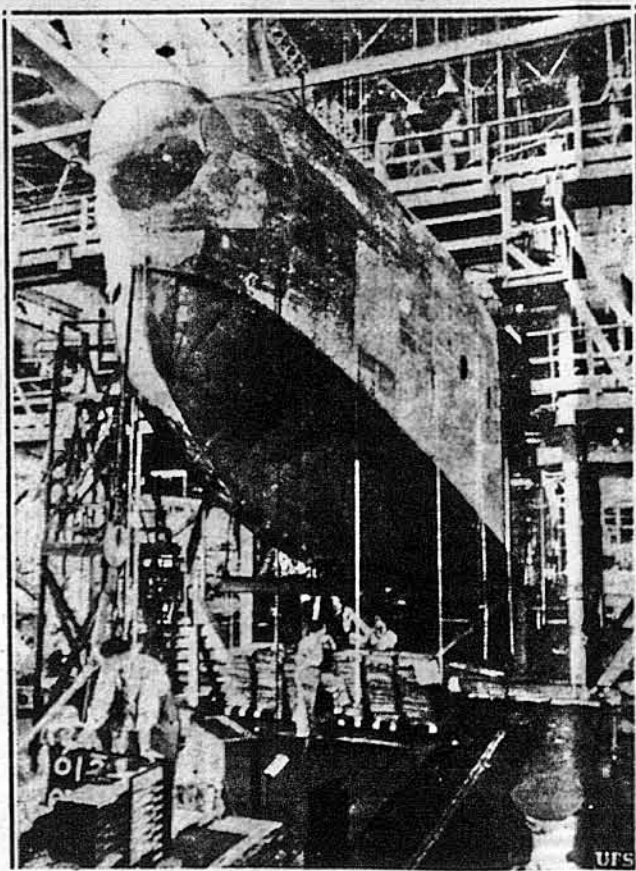
Видко тому, що торонтонські комуністи вбрались в патріотично-націоналістичний кожух, щоб дурити людей, як вовк, дурив вівця!

У Чиле є тепер 18,000 дорослих німців, роджених у Німеччині, і 70,000 німців, уроджених в Чиле.

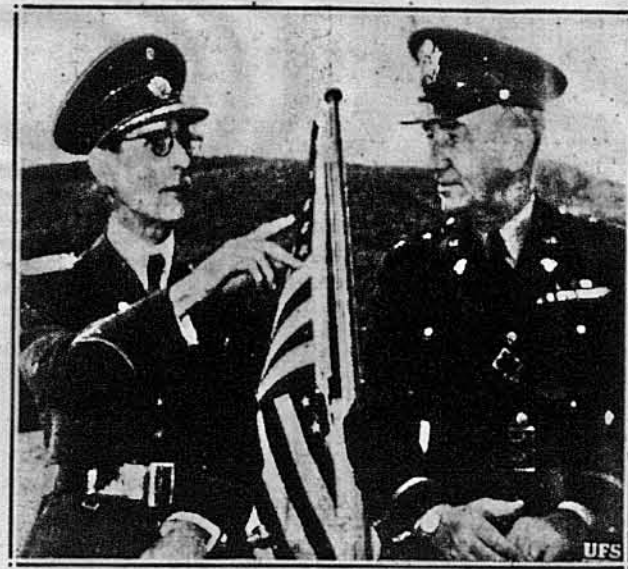
Найвище положенням поштовою офісом на світі є Фарйонг у Тибеті, що лежить 15 тисяч стій над поверхнею моря.

The best investment you can find: Defense Savings Bonds and Stamps. Buy them regularly.

СТАВІТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙВІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ПОВІТРЯНИЙ «ДРЕДНОТ».—У фабриці Глена і Мартина в Болтиморі, Меріленд, викінчують найбільший в світі літаючий корабель, що має мати крила, розп'яті на 200 стій, і має важити 70 тон. Будуть його для американської військової флотії.

ГЕНЕРАЛ Е. Л. КОНТЕРАС, начальник венесуельської армії, відвідав недавно американську військову академію в Вест-Пойнті, Нью-Йорк. З ним (паліво) генерал Роберт Айкелбергер, командант школи.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЯ

БРОДАЛБІН, Н. Й.

Де є працівники, там є успіх.

В неділю, дня 22. серпня, прибув до нашої малої, але славної громади гр. А. Маланчук, організатор Укр. Нар. Союзу. Зібрався члени й цікаві послухати нового бесідника, як з нашого Бродалбіну, так і з околишніх місцевостей. Гр. Маланчук в обширній викладі зясував цілі і завдання У. Н. Союзу. Пояснював піддержки, які дає У. Н. Союз своїм членам, а також на народні потреби. Усі радо слухали, що маємо в прибраній батьківщині ось таку велику цінність і оборону.

Описав забрав слово місцевий парох о. Д. Микитяк та заявив, що пожертвує собою, хоч часу у нього брак, але стане в поміч гр. Маланчуку в обзіді доколичних фарм та здобуттю нових членів до відділу ч. 79 в Бродалбіні. Відразу вписано нових 8 дорослих членів і 4 дітей.

Отже є у нас такі, що вже зрозуміли вагу того, щоб бути обезпеченим у своїй рідній інституції. Є у нас і такі, що мають рідні поліси, але до Союзу, нашого батька, з охотою вступають. Є у нас і такі, що перестали платити через якісь недовомання. Але таке всюди трапляється, коли урядники не піддають духа членови, або якоїсь помочи, щоб притримати його в своїм товаристві й членстві. Кажуть деякі, що наша стара еміграція минається, а нове покоління відходить до друку. Та воно в дечому і правда, але в тому треба приписати вини тим, котрі не дбають за те, щоб за своє постояти і про своє подбати.

Теперішня війна дає заохоту нашій молоді, бо вона читає за Україну обнирно в американських часописах, про що давніше не було ніякої згадки.

Коли в нашій громаді є дух і розуміння таких справ як дбати про У. Н. Союз, то певно не інше є і по інших громадах. Тільки треба, щоб було кому це використати для добра загальної справи.

Присутній.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Український відділ на постійній виставі А. Ч. Х.

Цього року на виставі Американського Червоного Хреста стейту Мішген, що відбулася при вулицях Вудвард і Смит в днях 27. серпня до 7. вересня ц. р. в Дітройт, Міш., був організований також і український відділ. Під шатром великого розміру побачили ми цей відділ, заповнений різними лікарськими приладдями як операційні предмети, лікарські убрання, військові бандажі, маски для доглядачок і лікарів, а далі війняні виробни ручної праці, які сведри, шапі,

DEFENSE QUIZ

- Q. Can Defense Savings be redeemed?
- A. Yes; they can be redeemed for cash at face value or exchanged for Defense Savings Bonds. For example, 75 of the 25-cent Stamps—total cash value \$18.75—may be exchanged for a Defense Savings Bond which in 10 years will be worth \$25.
- Q. How long have Defense Savings Stamps been on sale at retail stores?
- A. Sale of Stamps at retail stores originated in the State of Michigan on July 10. The idea met with such success that it is spreading rapidly, and soon Stamps will be sold in most retail stores on a Nation-wide basis.
- NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C.

громад, участь наша в офіційній виставі АЧХ, принесла моральну користь. Багато з американців мали нагоду бачити український відділ та національний прапор України. Це теж причиниться значно до розяснення баламути про Україну й її нарід, яка кружляє, на жаль, ще далі серед певної частини американського народу.

Катерина Хомяк.

ЯПОНСЬКИЙ ЦІСАР ГІРОГІТО.

що недавно об'явив безпосередню команду над японською армією, щоб покінчити внутрішню політичну кризу в Японії.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

Українська Прав. Громада
675-681 SO. 19th STREET, NEWARK, N. J.

ПЕРШИЙ ОСІННІЙ ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

І ЗАБАВУ З ТАНЦЯМИ ПРИ ДОБІРНИХ ОРХЕСТРАХ
В НЕДІЛЮ, 21. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 21, 1941)
НА ПЛОЩІ БІЛЯ ЦЕРКВИ І В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ
(Площа очищена зі старого будинку).

Початок у 1. ГОД. ПОПОЛУДНІ. — ВСТУП ТІЛЬКИ 25ц.
Цей пікнік і забаву урядкує громада на бажання публіки, яка так численно приходить і в гарному настрою, родинному забавляється. Якщо Ви ще не були на наших забавах, прийдіть боляди з цікавості, а переконаєтеся, що веселіший відпочинок Ви в своїй життєвій не знаєте. Щира та сердечна подяка всім тим, що приходять на наш пікнік, та дають доказ своєї симпатії з нашою громадою.
Щиро запрошуємо Вас прийти на цю Забаву в неділю, 21. с. м.
216 Комітет.

РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!

ТОВ. ЗЛУКА УКРАЇНСЬКИХ ФАРМЕРІВ

КУКУРУЗЯНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 21. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 21, 1941)
НА ФАРМІ МИХАЙЛА КУЗІВА, Union St., cor. North Rd., Scottsville.
Запрошується доколичних фармерів і громадян з Рочестера, котрим належить їздити на Чейліс Евенінг до 4 Юніон Стріт (8 миль від Бардж Канаду). Там повернутися на ліво і їздити 4 милі до місця пікніку. За всякі вигоди і задоволення ручити. — Комітет.

ПОЗІР! — НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСКА ЦЕНТРАЛЯ В НЮАРКУ

ПЕРШИЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 20. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 20, 1941)
У СВОЇЙ САЛІ, 180 WILLIAM ST., NEWARK, N. J.
Початок у год. 8. вечір. Вступ 50ц.
Хочете весело забавитися, приходіть на цей баль, а певно не пожалуєте. Орхестра першої класи.
Комітет Української Централі.

ТУРЕЧЧИНА

Сучасна Туреччина обіймає територію Малої Азії й частину європейського континенту над Босфором. Простір її становить 1,280,000 кв. км. Довжина від турецько-перської до турецько-болгарських границь становить 1,700 км., а ширина на лінії Синоп (над Чорним морем) і Анамур-Бурну (над Середземним морем) 800 км.

Населення Туреччини 21 мільйонів понад 25 тисяч мешканців. Найбільші осередки це: Істамбул (Царгород) з 741,845 мешканців, Ізмір (Смирна) із 170,546 мешканців і головне місто, столиця держави, Анкара з 122,720 мешканців. По останньому урядовому перепису люду з 1935 р. Туреччина нараховує 16,200,694 населення. Зараз число мешканців приблизно понад 18 мільйонів. 3 того 90% творить національно турецьке населення, а 10% чужонаціональне. Проблеми національних меншин у сучасній Туреччині офіційно немає. В дійсності вірмени, курди й сирійці виявляють поважні ірредентистичні тенденції.

Туреччина грає важну роль як господар проливів і лучник полуднево-східної Європи з Азією. Вершка своєї могутності досягла вона в 14-16 ст., коли то підбила й опанувала поважну частину мусульманського світу між Персією та Алжиром. Від 18 ст. прийшли часи занепаду. До повільного розпаду османської імперії причинилися побиб слабких здібностей османських турків до організації державного та суспільного життя теж важливі зовнішні фактори. З одного боку натиск російської дипломатії, що через ціле 19. і 20. ст. намагалася, ба, ще й деї намагалася, за всяку ціну здобути морські проливи, а з другого боку визвольні рухи балканських народів.

Підчас російсько-турецької війни 1876 р. експансія Росії в напрямку Середземного моря загомоніла в наслідок спротиву Англії та Франції, які підтримували Туреччину проти російської імперіалізму. До і після звільнення балканських народів виступає Англія отверто, як ворожа Росії, щоб не допустити опанування Московією балканського півострова та переходу з Чорного до Середземного моря. Берлінський Конгрес, яким закінчено згадану війну, обмежив російські впливи на Балкані, перерікнувши санстефанівський мир. Англія на тому конгресі не допустила до повстання великої болгарської держави, погоди-

лась лиш на створення малої Болгарії без Солуня (Салонік), Македонії і Тракії, згідно з ідеєю Дізраеля. Англія боялась, що велика Болгарія підпаде таким чином під московські впливи й маючи вихід до Егейського моря та посідаючи запліла Константинополя, стане небезпечною для англійських зв'язків з Близьким Сходом та Індією. Англія не доцільувала тієї обставини, що саме велика болгарська держава далеко більш могла бути відпорною на впливи російської політики.

Від Берлінського Конгресу, де натиск російської імперії на південний схід Європи загомонів, аж до світової війни, Росія неутралізується на тих теренах, зайнявшись головно справами на Далекому Сході та своїми внутрішніми проблемами.

Натомість з кінцем 19. ст. починається інтензивна експансія Німеччини на тих теренах нарівні з колишніми монополіями австрійськими впливами. Причинилася до цього передовсім велика фінансова офензива Німецького Банку, започаткована Германом Зіменсом, що охопила всі банківські держави з Туреччиною включно. Вплив дій переважно через позички, концесії, електрифікацію, будову залізниць, а особливо через будову т. зв. Багдадської Залізничної. Щоб оминати можливих конфліктів з Англією пробував Зіменс порозумітися з проводом брит. імперії за посередництвом свого особистого приятеля Джо Чеймберлена, тодішнього англійського міністра колоній. Та недуга й передчасна смерть їх обох причинилася в великій мірі до розбиття англійсько-німецького порозуміння. Не без впливу була тут теж політика кайзера й англійського прем'єра Розберрі. За наступника Зіменса, його швагера Гельффериха, експансія Німецького Банку в тих теренах ще більше зросла. Положив в тій ділянці немало праці німецький амбасадор в Константинополі фрейгер фон Маршалль, маючи чи не найкращий німецький дипломат старої школи. Підчас війни, Туреччина, як відомо, виступила як союзник Німеччини. Вийшла вона зі світової війни цілковито розбита. Відпали всі національно-турецькі території: Арабія, Палестина, Сирія, Месопотамія. Тільки завдяки стратегічному та організаційному генієві Кемаля Паші Туреччина вийшла зі змагань в роках 1919-23. незаторкненою принаймні в своїй суто національній території, Греків, що вивинували в найкращу зброю й наймодерніші технічні засоби почали підійти Анатолії, вдалось Кемалю Паші прогнати.

В своїх далекойдучих реформах зрівняв він із т. зв. молодотурецьким рухом, започаткованим в половині 19. ст., що хотів творити турецьке відродження на мусульманських засадах, але й який очолювали провідники переважно

з його власними клунками. Рені Ротмен, що приїхав недавно тому на еспанському вантажному кораблі „Навемар“, висідаючи з корабля, збирає самий з собою свої клунки. Кораблеві взяло 48 днів зробити цю подорож через Атлантийський океан. Пасажири нарікали на кепські умовини на кораблі.

натурецького походження. Кемаль започаткував величезну культурно-національну будову всього національного суспільного й родинного життя від реформи абетки й виховання молоді до заборони багатоженства та старих звичаїв в одягах і поведінці. Під його керівництвом переведено грецько-турецьку виміну населення, внаслідок якої понад півтора мільйона греків залишило турецьку територію, а около 600 тисяч турків вернуло до матірньої країни. Таким чином Туреччина одержала суцільність свого населення.

Ататюрк започаткував нову еру турецької політики. Він оголосив, що Туреччина має забараті ран, забараті клопотів у себе дома й забараті праці, щоб наздігати в розвою інші народи та держави. Туреччина повинна передовсім намагатися задержати статус кво.

Зовнішня експансія не повинна відігравати в національних аспіраціях ніякої поважної ролі. Тому шляхом мирного порозуміння з усіми доволішніми державами старається налагодити та заповнити льо-яльне співжиття. Заключив він цілу низку союзів, з яких перший 1921. р. прозвано співпрацею ісламських держав. Внутрішньо-ісламський характер мав турецько-афганістанський союз 1921. р., 1928. р. заклучено „на вічність“. Незабаром після цього прийшло до реалізації ірансько-турецького пакту. Туреччина змагала й досі до того змагає, щоб вилучити європейські держави від впливів і активної ролі в політиці ісламських народів. Турецькі військові старшини брали чинну участь в реорганізації армії Афганістану й Іраку. В 1937. р. заклучено т. зв. почвірний союз між Туреччиною, Іраном, Іраком і Афга-

ЗБОРИ ВІДЦІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Місячний митинг Тов. Запорозька Січ, від. 342, відбудеться в неділю, 21. вересня, в годині 2. пополуноді в галі церковній. Пригадується довгочасним членам, щоб сповнили свою належність, бо інакше будуть суспендовані. Родичі, щоб вписали свої діти до У. Н. Союзу. Вступайте громадою до У. Н. Союзу. Будемо приймати без вступу. Приходіть на митинг. — І. Савчак, редактор; К. Мінко, кас.; І. Маркович, секретар.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячний збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, відбудеться в неділю, 21. вересня, в 12. годині волудне, де звичайно. Важні справи будуть обговорені й вирішені. Тому прийняти всіх членів є колючою пожадана. — Секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в звичайний місці в 2. годині пополуноді, в неділю, 21. вересня. Уряд просить дуже, щоб члени явилися, бо є важкі справи до пологодження. Рішучо звертається увагу тим членам, що догують, щоб свої догви вирішували. Є ще декотрі, що не отримали інтересу біли за 1941. — За уряд: Ю. Загайський, пресид.; Д. Мушасті, кас.; А. Данилюк, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Важний перероджувальний зазначений місячний митинг Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, відбудеться в неділю, 21. вересня, в годині 3. пополуноді, в галі У. Н. Дому. Проситися всіх прийти на час так, щоб не чекати один на другого і пологодити справи, яких є так багато. — Петро Лука, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 15. вересня 1941. року в Алікаві, Па., помер по догдній недугі член Бр. св. О. Ніколас, від. 120.

ІВАН БУР. — Покійний походив з села Добрий, повіт Санок, Галичина. Покійний прибув до Америки в 1904. році. Вступив до Союзу в 1917. році. Проживав 49 літ.

Покійний залишив в смутку жону Теодору, і семеро дорослих дітей: Михайла, Миколу, Андрія, Павла, Івана, Марію й Стефанію.

Похорон відбудеться в п'ятницю, 19. вересня, в 9.30 ранку з української католицької церкви св. Апостола Петра і Павла, при участі родини, знайомих і членів від. 120.

Нехай земля буде йому пелюгою. — Іван Коболь, секр.

ганістаном (сандабадський пакт).

Під гляндою господарським була дуже зацікавленою в Туреччині Німеччина. Райх мав в господарсько-торговельному бізнесі Туреччини понад половину всього ввозу та вивозу. Наприклад, в 1936. році ввезла Німечка торгівля 51% всього турецького вивозу та ввезла й від того часу зростає з року на рік. В році 1935 ввезла Німеччина вивозів 35,508 тисяч турецьких фунтів, а в 1937. р. вже 48,132 тисяч турецьких фунтів. Вивіз до Німеччини в 1935. р. виказував 39,201 тис. тур. фунтів, а в 1937.р. 50,412 тис. тур. фунт. Відвідини німецького міністра господарства Функа в жовтні 1938. р., сполучені водночас з удаленням Туреччини Німеччиною 150 мільйонів кредиту ще більше скріпили турецько-німецький торговельний обмін.

Усе те, очевидно, мало теж і політичні пляни, що видно наглядно саме тепер.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в суботу, 20. вересня, в годині 6.30 ввечір, в церковній галі. 74 Герріс Ев. Проситися всіх членів прийти на ці збори точно на час; будуть важкі справи дополодження. На тих зборах члени можуть вписати своїх дітей до У. Н. Союзу. Терпер У. Н. Союз виставив для нових класів грамот для дітей. Ви можете забезпечити свою дитину на більшу суму за меншу вклада; порівнюючи вклади інших подібних організацій або аскураційних компаній. — І. Кокальський, секр.

ФІЛЬДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Володимира, від. 105, відбудуться в неділю, 21. вересня, в годині 3. пополуноді. Проситися членів прийти на ці збори, а кож просять довгочасних членів прийти та вирішити свої зазедости, бо в протинім разі можуть бути суспендовані. — Мик. Мельник, секр.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

У важкій справі пошукує **ЛУЧКУ ПАВЛИШИНУ** його брат Іван, який два роки тому приїхав з краю. Останній раз мешкав: 142 Fall St., Seneca Falls, N. Y. Хто би про нього знав, або він сам, просить зголошувати на адресу: **JOHN PAWLISZYN, 86 E. 7th St., New York City.**

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

Потрібно **ЧОЛОВІКА** або **ЖІНКИ** і **ЧОЛОВІКА**, до роботи при "Furnished Rooms". Платня \$60 місячно і помешкання. Голоситися до: 214. Mrs. BAY, 139 Third Ave., New York City.

ПОТРІБНО стваршого чоловіка до легкої роботи на пару-акрову фарму на селі за платню й удержання. Голоситися до: **PHOTO STUDIO, 134 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.**

БИЗНЕСИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ RETAIL CLEANING STORE в слованській дільниці. Бізнес з добрим доходом, машини в порядку. Властник їде на відпочинок. 215-17. **ANTON POLYN, 518 E. 6th St., New York City.**

НА ПРОДАЖ делькатесен і горсерія, кімната назаді, парове опівання, торг з бізнесу \$400 тижнево. Продається через непорозуміння між спільниками за ціну \$1,800. Голоситися до: **J. TANSKI, 17 St. Marks Place, New York City. Tel.: GR. 3-2223.**

Даром пробка МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомаганія шлуника й випробували коштовні ліки й зела, а не надали полегші. Тим усім поручаємо, спробувати даром Зела Милертон, котрих не заперяється ні варитися, а споживається в натуральній формі. По вжитті пробки переконається, як skutочно ділають в недомаганнях таких, як кваси шлуника, газ, нестерпність, запір, брах апетиту, біль голови й інші недомаганія, котрі походять зо злого травлення. Щоб переконатися, пишіть по пробку.

Спеціальна Оферта по знижених цінах.
[] \$1.00 за 1 коробку Милертону
[] \$1.50 за 2 коробки Милертону
[] \$2.00 за 3 коробки Милертону
Пишіть за зйлами Милертону у вашій сусідній аптці, а як там його не мають, то пишіть до: **J. S. MILLER, Inc., Dept. U, P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.**
Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Лі ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЬДЕЛЬФІЮ й ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цілою прегарною металеву труною, двома явтами, марпаном, балсамуванням, вквітанням Похоронного Дому і т. д.

\$295.00

Все, чого треба, з витком однієї й належностей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-6446

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7691.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568.

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

БИЗНЕСМЕНТ ПІДПРИЯТТЯ СВОЇХ

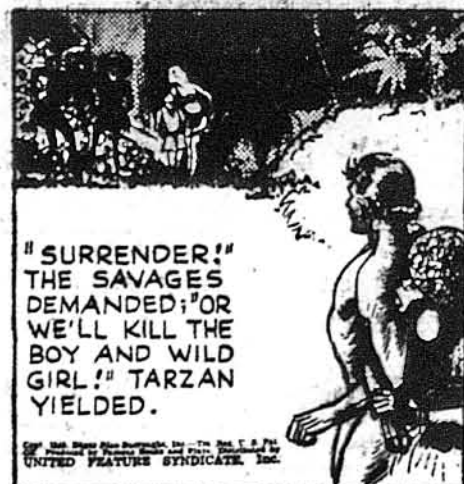
ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВИТЕ СІБІ ВЛАСНИКОМ ІШСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЕТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ЖЕРТВА ВІЙНИ.—Російська світлина показує напад на німецький корабель на Балтійському морю. Нападу доконали советські кораблі й літаки. На горішній світлинці, глибинна бомба з советського корабля вдаряє об німецький корабель. На середній світлинці, бомба експлуодувала, корабель похилився й потапає. На дольшій світлинці, корабель положився набік, а російські моряки підіймають з моря недобитків німецького корабля.

ТАРЗАН, ч. 403.

Хвилинні життя.

"SURRENDER!" THE SAVAGES DEMANDED: "OR WE'LL KILL THE BOY AND WILD GIRL!" TARZAN YIELDED.

AND SO THE THREE CAPTIVES WERE HURRIED TO THE VILLAGE WHERE THEY WERE RECEIVED IN A FRENZY OF GLEE.

THE OLD CHIEF REGARDED THEM FEARFULLY. HE'D HEARD GREAT TALES OF TARZAN'S EXPLOITS.

"ALIVE, THEY'RE DANGEROUS," HE QUAVORED; "WE MUST WASTE NO TIME..."

„Піддайся“, закричали до Тарзана батавці, які думали, що він ставитиме дальший опір. Тарзан справді піддався.

Тепер батавці радісно поспішали до свого села не з двома, але з трьома бранцями. В селі їх зустріли з великим ентузіазмом.

Старий ватажок зустрів вояків з немалим тремтінням. Бо він чув багато оповідань про силу, зручність і подвиги Тарзана.

Нахилившись до свого прибічника він промовив: „Живими ті білі люди є небезпечні. Не тратьмо часу, щоб їх по-вбивати!“